

Aktualno je zbral **Igor Lipovšek**, Zavod RS za šolstvo
igor.lipovsek@zrss.si

Naslovnica
geografskega
zbornika 2018/51-1

Geografski zbornik (Acta geographica Slovenica)

Za šolsko rabo je smiselno prelistati tudi Geografski zbornik, še posebej, ko je treba najti kak vir, fotografijo, graf, zemljevid ali zamisel za učenčev ali dijakovo raziskovalno nalogo. Izdaja ga Geografski inštitut Antona Melika pri SAZU-ju. Izhaja od leta 1952; dvakrat letno. Tokrat so še posebej pohiteli z izidom, saj so naročniki letošnji letnik prejeli že lani. Revijo je možno brati tudi v spletni obliki. Povezava: <https://giam.zrc-sazu.si/sl/publikacije/acta-geographica-slovenica-geografski-zbornik#v>.

njihovih gnezdišč, projektih in delu nevladnih organizacij, zasnovi rečne šole v Veliki Polani.

Prispevki iz Evropske unije prinašajo obvestila o novih projektih LIFE in delavnici o Naturi 2000 v Srbiji. Rubrika Branje usmerja na nove knjige, priročnike, poročila, smernice, razstave, različne publikacije in druge vire. Napovednik vabi na konference, strokovne posvete, vodene izlete, predavanja, naravovarstvene dejavnosti in informativne dneve. Če želite zanimivosti o delu v zvezi z Naturo 2000 sporočiti tudi drugim, jih pošljite Bredi Ogorelec, urednici e-biltena, na naslov breda.ogorelec@gov.si, in objavili jih bomo.

Spletna stran: http://www.natura2000.si/index.php?id=170&no_cache=1

Bilten Natura 2000

Koristen in uporaben spletni vir je bilten Natura 2000. Zaradi raznovrstnosti, aktualnosti, poljudnosti in oblikovne različnosti prispevkov ga je možno uporabiti pri pouku; bodisi za individualno delo bodisi za frontalni pouk. Iz Slovenije prinaša novice o razvoju podeželja, električnih polnilnicah za območja Natura 2000, posvetih o slovenskih naravnih dejavnikih, projektih za ohranjanje in izboljšanje stanja ogroženih živalskih vrst in habitatov, novostih za biokmetijstvo in biovrtnarstvo, naravoslovnih projektih bodočih učiteljev, varovanju ptic in

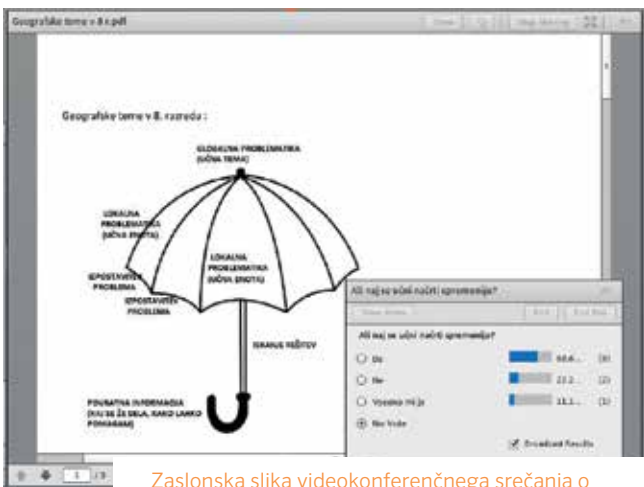
Četrtekova mesečna videokonferenčna urica

V presečišču želja, pričakovanj in možnosti za razvijanje in podpiranje rabe informacijske tehnologije pri pouku geografije deluje prostovoljna e-razvojna skupina učiteljev. Delovanje skupine moralno podpirata Predmetna skupina za geografijo na ZRSŠ in Društvo učiteljev geografije Slovenije. Skupina vsak drugi ali tretji četrtek ob osmih zvečer pripravi videokonferenčno urico, ki se je od doma virtualno udeležuje od 5 do 40 učiteljev. Cilj uric je povezovanje slovenskih učiteljev in nudenje možnosti, da se v razpravo vključijo tudi tisti, ki so krajjevo oddaljeni od središč, kjer po navadi potekajo seminarji, konference, predavanja in stanovsko društveno življenje. Namen srečanj je predstavljanje novosti, obravnavanje problematike pouka geografije in preskus možnosti, da bi učitelji, npr. ob učenčevi bolezni ter športni ali potovalni odsotnosti, lahko uporabili tudi tak način medsebojnega povezovanja in komuniciranja.

Decembrska urica je bila namenjena učnim načrtom; njihovim pomanjkljivostim in možnostim za spreminjanje. Uvodni predavanji sta pripravila dr. Eva Konečnik Kotnik s Filozofske fakultete v Mariboru in Matej

Naslovnica e-biltena Natura 2000

Zaslonska slika videokonferenčnega srečanja o učnih načrtih

Matkovič z OŠ Belokranjskega odreda Semič. Ker je bilo udeležencev samo deset, je prav vsak lahko sodeloval v razpravi. Omembe vredna je misel enega od udeležencev, da bi morali učitelji dejavneje vplivati na izvajanje učnih načrtov, predlagati in pokazati možnosti za boljši pouk ter ob morebitnem spreminjanju učnih načrtov imeti že pripravljene predloge in rešitve.

Zborovanje slovenskih geografov

Na Filozofski fakulteti v Mariboru je 22. in 23. septembra 2017 potekalo zborovanje slovenskih geografov, ki so ga poimenovali Festival geografije med Pohorjem in Slovenskimi goricami. Pripravil ga je oddelek za geografijo mariborske univerze v sodelovanju z Zvezo geografov Slovenije. Dvodnevno srečanje je ponudilo 25 referatov – izvirnih znanstvenih prispevkov in razmislekov o položaju slovenske geografije, njeni moči in prepoznavnosti. Poleg njih so bile za šolsko rabo zanimive tudi tri ekskurzije: v Slovenske gorice, po industrijskem Mariboru in na učni poligon Dole.

Preostale spremljevalne dejavnosti so bile razstava raziskovalnih in pedagoških dosežkov, razstava o raziskovanju Triglavskega ledenika, razstava o pozidanih površinah v Mariboru, raba potopisnih dokumentarnih filmov in izmenjava izkušenj. Za učitelje geografije je bila

zanimiva predstavitev odnosa učiteljev do treh geografskih učnih načrtov: osnovnošolskega, strokovnošolskega in gimnazijskega. Dnevnik zborovanja je z besedo in fotografijo tudi tвитno zabeležen s ključnikom #geo_zbor.

Strokovne ekskurzije so obiskale industrijsko cono v Mariboru, Slovenske gorice in učni poligon Dole v občini Poljčane, kjer je bil hektar opuščene dolinice spremenjen v geografsko učilnico na prostem, ki temelji na sonaravnosti in samooskrbi. Za častnega predsednika Zveze geografov Slovenije so razglasili prof. dr. Jurija Kunaverja, za častnega člana pa dr. Petra Jordana z avstrijske akademije znanosti na Dunaju.

Zborovanja so se udeležili tudi upokojeni profesorji dr. Mirko Pak, v zgornji vrsti, ter dr. Borut Belec in dr. Božidar Kert, v spodnji vrsti.

Tabor DUGS

Kočevska kot vsebina pouka

Geografija je šolski predmet, pri katerem je cilje učnega načrta možno uresničevati tako v učilnici kot v pokrajini, tako v domači in bližnji kot v oddaljeni ali tuji pokrajini. Da bi spodbujala učitelje in jih opremila z rešitvami za več terenskega dela pri pouku za bolj suvereno vodenje pouka in za ustvarjalno uresničevanje učnega načrta Zavod RS za šolstvo in Društvo učiteljev geografije Slovenije vsako leto pripravi učni tabor Drugačna geografija. Na

Po kraškem terenu Kočevske sta vodila dr. Mitja Prelovšek in mag. Ludvik Mihelič.

njem predavatelji, vodje terenskega dela in delavnic poskušajo dejavnosti zastaviti tako, da bi učiteljem ponudili najnovejša spoznanja geografske stroke in jih s praktičnimi napotki ter zgledi usmerili v geografsko raziskovanje pokrajine. Tokratni seminar je temeljil tudi na povezovanju šol, učiteljev in učencev ter dijakov ob vodi ali ob prometni poti. Posebna pozornost

je bila namenjena prometnemu položaju ter mestotvornim in mestoslužnim dejavnostim Ljubljane. Zato je organizacijo tabora podprla tudi Mestna občina Ljubljana.

Letos je dvodnevni seminar na Kočevskem zbral 51 udeležencev. Trinajstega oktobra 2017 je potekal na OŠ Zbora odposlancev in neposredni okolici šole, drugi dan pa so učitelji obiskali Kočevsko Reko, Željnske jame in gozdno bogastvo Kočevskega roga. Na seminarju so podelili tudi priznanja učiteljem geografije za njihovo predano in uspešno delo pri pouku in uveljavljanju geografije kot znanosti in šolskega predmeta. Predavatelji so bili Mihael Petrovič, o geografski in razvojni problematiki Kočevja; Mitja Prelovšek, o onesnaženosti kraškega podzemlja na Kočevskem; Matej Gabrovec, o javnih prometnih povezavah Kočevskega in Ljubljane; Jernej Zupančič, o svetovnih kriznih žariščih; Mitja Bricelj, o povezovanju ob vodah v območju Donava–Jadran; Branko Pavlin, o možnostih za strokovno delo učencev, dijakov in učiteljev; Andreja Bečan, o vzhodu ZDA – od New Yorka prek Apalačev do ameriških Slovencev. Po terenu na Kočevskem so vodili Ludvik Mihelič, Mitja Prelovšek in Anton Prelesnik; v cerkvi v Kočevski Reki pa župnik Jože Milčinovič. Za organizacijski del Društva učiteljev geografije Slovenije so se potrudili Mirsad Skorupan, Rožle Bratec Mrvar in Tatjana Kikec.

Najvišje priznanje Društva učiteljev geografije Slovenije je prejel dr. Franc Lovrenčak.

Slovenski okoljski zemljevid izbran na Japonskem

Lavra Urbanija in Iza Vatovec sta ob mentorstvu Barbare Muhič sodelovali na 27. natečaju za okoljski zemljevid – 27th Asahikawa Children's map Enviromental Map Contest. Razglasitev rezultatov je bila 29. oktobra 2017 na Japonskem. Za odlično in izvirno izdelan zemljevid z naslovom "A map of the most beautiful eco landscape Brezovica" sta učenki OŠ Brezovica prejeli nagrado Komisije za geografsko vzgojo in izobraževanje Mednarodne geografske zveze (IGU-CGE).

Druge nagrajene zemljevide si je možno ogledati na <http://www.environmentalmap.org/>.

Zemljevid Brezovice pri Ljubljani se je uvrstil na razstavo na Japonskem.

Vsešolski slovenski projekti

Evropska unija je zagotovila denar za projekte, ki bodo na šolah potekali do leta 2022. Programsko so usmerjeni v tri področja: podjetnost, bralno pismenost in razvoj slovenščine ter naravoslovno-matematične poti. Pri slednjem, ki je vsebinsko najbližji pouku geografije, bo šlo za naravoslovno in matematično pismenost ter spodbujanje razmišljanja in reševanja problemov. Na šolah, ki sodelujejo, so oblikovali učiteljske razvojne skupine, ki bodo oblikovale rešitve za sodobnejši in učinkovitejši pouk. Šole so razdeljene v dve skupini: razvojne bodo bolj obremenjene na začetku projekta, saj bodo skupaj s partnerji oblikovale nabor rešitev; izvajalne bodo rešitve preskušale v praksi.

Čeprav naslovi kažejo, da gre za splošne projekte, ki se bodo manj ukvarjali s predmetno didaktiko, je od šol in njihovih učiteljev odvisno, koliko bodo modeli pouka predmetno zaznamovani. Ker slovenska šola in njen program temeljita na

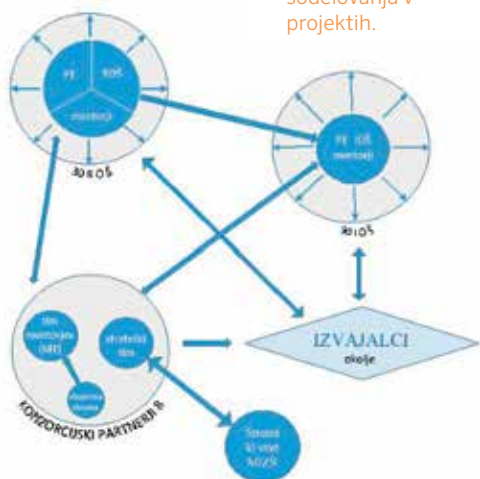
predmetnih učnih načrtih, je želja predmetnih svetovalcev ZRSŠ, da nastane čim več primerov za pouk geografije. Z učitelji geografije bodo zato pedagoški svetovalci za geografijo še posebej sodelovali.

Študijska srečanja za OŠ

Študijska srečanja za učitelje osnovnih šol so bila namenjena posebni obliki sprotnega preverjanja; t. i. formativnemu preverjanju. Pri tej obliki sprotnega preverjanja je bistveno, da učenec in dijak dobita takšno povratno informacijo, ki ne sporoča samo o kakovosti in ravni znanja, ampak tudi o tem, ali je bilo učenje ustrezno.

Nekatera srečanja so bila opravljena skupaj za učitelje geografije in zgodovine, nekatera samostojno. Poleg sprotnega preverjanja so na nekaterih srečanjih učitelji predstavili primere dobrega pouka, inovativnosti, vključevanja vseh učencev; diskutirali so o odnosu med pojmom, ciljem in vsebino; postavljali so ocenjevalna merila ter primere nalog za preverjanje minimalnih standardov; predstavili so publikacije ZRSŠ; spregovorili so o razločku med ocenjevanjem in preverjanjem na NPZ; na nekaterih srečanjih so učitelje seznanili tudi z najpogostejšimi pritožbami, ki jih starši in vodstva šol naslavljaajo na Zavod RS za šolstvo – bodisi neposredno bodisi posredno prek šolske inšpekcije.

Shema sodelovanja v projektih.

Vključujoča šola in priročnik za učitelje, ki jo osmišlja, je bila osrednja tema študijskih srečanj.